

УДК 343.1
DOI: 10.31733/2078-3566-2020-3-304-309

Сергій ЧУЧКО[©]

ад'юнкт
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ОЦІНКА ПЕРВИННОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА КОЛА ОБСТАВИН, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ УСТАНОВЛЕННЮ В ХОДІ РОЗСЛІДУВАННЯ ШАХРАЙСТВ ПІД ЧАС КУПІВЛІ- ПРОДАЖУ ТОВАРІВ ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ «ІНТЕРНЕТ»: ОКРЕМІ АСПЕКТИ

Досліджено окремі аспекти оцінки первинної інформації та кола обставин, які підлягають установленню в ході розслідування шахрайств під час купівлі-продажу товарів через мережу «Інтернет». Проаналізовано нормативно-правові акти, які регламентують процесуальний порядок отримання та реєстрації інформації про кримінальні правопорушення, розглянуто джерела, у яких найчастіше міститься інформація щодо вчинення шахрайства під час купівлі-продажу товарів через мережу «Інтернет». Визначено шляхи, порядок, а також проблемні питання, із якими стикаються працівники-практики під час отримання й оцінки первинної інформації. Розглянуто обставини, що підлягають доказуванню та встановленню в ході розслідування шахрайств під час купівлі-продажу товарів через мережу «Інтернет».

Ключові слова: шахрайство, мережа «Інтернет», купівля-продаж товарів, оцінка первинної інформації, коло обставин, що підлягають установленню.

Постановка проблеми. Активний розвиток інформаційних технологій у наш час вплинув на стрімке зростання правочинів через мережу «Інтернет». Водночас чимало таких угод укладається через обман та зловживання довірою, що не лише порушує встановлений порядок їх здійснення, а й завдає шкоди майновим інтересам громадян. Статистичні дані Генеральної прокуратури України свідчать про те, що в останні роки рівень криміногенних проявів під час купівлі-продажу товарів через мережу «Інтернет» суттєво зріс, навіть попри те, що цей різновид злочинів, через складність розслідування та специфіку реалізації шахрайських схем у мережі «Інтернет», має доволі високий рівень латентності. Про актуальність обраної тематики свідчать також і результати анкетування працівників правоохоронних органів та аналіз слідчо-судової практики, на підставі яких можна зробити висновок, що ця категорія злочинів має тенденцію до зростання. Це пов'язано з низкою чинників, серед яких: усебічна інтеграція технології мережі «Інтернет» в Україні; недосконалість чинного законодавства; відсутність фундаментальних наукових досліджень, у тому числі й тих, які присвячені розслідуванню шахрайств під час купівлі-продажу товарів через мережу «Інтернет».

Аналіз публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми. Незважаючи на те, що окремі аспекти криміналістичного забезпечення розслідування шахрайств у мережі «Інтернет» уже були предметом дослідження вчених-криміналістів (В. П. Бахін, Т. А. Пазанич, М. В. Салтевський, С. В. Самойлов, С. С. Чернявський та ін.), поза їхньою увагою залишився ряд проблемних питань, у тому числі і щодо оцінки первинної інформації та кола обставин, які підлягають установленню в ході розслідування шахрайства під час купівлі-продажу товарів через мережу «Інтернет». Окрім того, більшість із наявних праць ґрунтуються на положеннях законодавства, що зазнало суттєвих змін.

Метою дослідження є отримання нових наукових знань щодо оцінки первинної інформації та кола обставин, які підлягають установленню в ході розслідування шахрайства під час купівлі-продажу товарів через мережу «Інтернет».

Виклад основного матеріалу. Відповідно до чинного кримінального процесуального законодавства, розслідування будь-якого злочину, у тому числі й шахрайства, що вчинене під час купівлі-продажу через мережу «Інтернет», можливе лише в межах здійс-

© Чучко С. В., 2020
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-2435-9451>
k_ksmp@dduvs.in.ua

снення досудового розслідування після внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР).

Процесуальний порядок внесення відомостей до ЄРДР регламентується ч. 1 ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), відповідно до якого уповноважені суб'єкти (прокурор, слідчий, дізнавач) зобов'язані невідкладно, але не пізніше 24 годин після отримання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення або після самостійного виявлення ними з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення, внести відповідні відомості до ЄРДР, розпочати розслідування та через 24 години з моменту внесення таких відомостей надати заявнику витяг із ЄРДР [1].

Наказ Міністерства внутрішніх справ від 08.02.2019 № 100 «Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події» конкретизує, що саме належить до джерел інформації про кримінальні правопорушення та інші події, та визначає, що ними, зокрема, є: 1) заяви та повідомлення від осіб, які надійшли до особи, що уповноважена на здійснення досудового розслідування, або до службової особи, яка уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв або повідомлень; 2) самостійно виявлені посадовою особою органу поліції з будь-якого джерела обставини про вчинення кримінального правопорушення; 3) повідомлення від осіб, які затримали підозрювану особу під час учинення або замаху на вчинення кримінального правопорушення, чи безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення, чи під час безперервного переслідування особи, яка підозрюється в його вчиненні [2].

Опитування працівників-практиків та аналіз матеріалів кримінальних проваджень свідчать про те, що найчастіше первинна інформація про вчинення шахрайства під час купівлі-продажу товарів через мережу «Інтернет» стає відома з таких джерел: 1) усна чи письмова заява або повідомлення про вчинений злочин (усну заяву або повідомлення вносять до протоколу прийняття заяви про кримінальне правопорушення та іншу подію, а письмову заяву або повідомлення приймають та реєструють); 2) рапорт поліцейського про самостійне виявлення ним із будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинений злочин.

Інформацію про вчинення шахрайства під час купівлі-продажу товарів через мережу «Інтернет» не отримують узагалі або отримують украй рідко з такого виду джерела, як повідомлення осіб, що затримали підозрювану особу під час учинення або замаху на вчинення кримінального правопорушення, чи безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення, чи під час безперервного переслідування особи, яка підозрюється в його вчиненні.

Причинами такого стану речей, на думку С. В. Самойлова, є: 1) технічна сторона способу вчинення злочину; 2) географічне розташування зловмисника та потерпілого; 3) велика розбіжність у часі між вчиненими діями та настанням наслідків [3, с. 27–28].

Окреслення завдань, які визначають зміст початкового етапу розслідування та впливають на подальший його хід, безпосередньо залежить саме від повноти відомостей на момент їх внесення до ЄРДР, їх вивчення та оцінки [4, с. 57].

Під час отримання первинної інформації про діяння, як правило, відразу неможливо визначити, чи містяться в ньому ознаки злочину, оскільки в особи, яка вивчає інформацію, є тільки вірогідні знання про діяння взагалі [5, с. 245].

У ході вивчення та оцінки первинної інформації про вчинення шахрайства під час купівлі-продажу товарів через мережу «Інтернет» слідчому необхідно зіставляти фактичні дані, отримані з різних джерел (процесуальних та позапроцесуальних), що дозволяє виявити суперечності, неточності чи неповноту даних.

На цьому етапі (до внесення відомостей до ЄРДР) слідчий обмежений у процесуальних заходах, оскільки чинне законодавство забороняє проводити будь-які процесуальні дії, а їх проведення до внесення відомостей до ЄРДР або без такого внесення тягне за собою відповідальність, установлену законом. Відповідно до ст. 214 КПК, у невідкладних випадках до внесення відомостей до ЄРДР може бути проведений лише огляд місця події, а також: 1) відібрано пояснення; 2) проведено медичне освідчення; 3) отримано висновок спеціаліста та знято показання технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- й кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- й кінозйомки, відеозапису; 4) вилучено знаряддя й засоби вчинення кримінального проступку, речі й документи, що є безпосереднім предметом кримінального проступку, або які ви-

явлені під час затримання особи, особистого огляду або огляду речей для з'ясування обставин учинення кримінального проступку [1].

О. В. Курман пропонує, крім матеріалів, отриманих процесуальним шляхом, вивчати також інформацію, що зібрана за допомогою оперативно-розшукових заходів. У свою чергу, оперативні підрозділи правоохоронних органів, на його думку, можуть отримувати інформацію із заяв, повідомлень громадян, посадових осіб, громадських організацій, засобів масової інформації, із письмових доручень і постанов слідчого, вказівок прокурора, ухвал суду, матеріалів інших правоохоронних органів, із запитів оперативних підрозділів, міжнародних правоохоронних органів та організацій інших держав, із запитів уповноважених державних органів, підприємств та організацій [6, с. 88].

Опитування працівників-практиків засвідчило, що в ході оцінки первинної інформації про вчинений злочин під час купівлі-продажу через мережу «Інтернет» найбільші ускладнення виникають у разі визначення попередньої правової кваліфікації кримінального правопорушення з зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність, відомості про які обов'язково необхідно зазначати під час внесення відомостей до ЄРДР згідно з п. 5 ч. 5 ст. 214 КПК. Правильна попередня правова кваліфікація кримінального правопорушення впливає на порядок проведення досудового розслідування (досудове слідство або дізнання), а також на вибір процесуальних заходів, які слідчий буде в подальшому здійснювати в межах розслідування кримінального правопорушення (наприклад, проведення негласних слідчих (розшукових) дій).

Те, що працівники-практики по-різному кваліфікують шахрайство, учинене шляхом незаконних операцій із використанням електронно-обчислювальної техніки, зазначає і О. В. Тарасова. Так, у своїй статті вона стверджує, що злочинні дії з розміщення на певних сайтах неправдивої інформації про продаж товарів, які не існують, та отримання винним за них передоплати деякі суди кваліфікують як шахрайство, учинене шляхом незаконних операцій із використанням електронно-обчислювальної техніки (ч. 3 ст. 190 Кримінального кодексу України (далі – КК України)). Інші суди подібні діяння перекваліфікують на ч. 1 або ч. 2 ст. 190 КК України, обґрунтовуючи це тим, що перерахування грошей потерпілими на рахунок винного не є незаконною операцією з використанням електронно-обчислювальної техніки. У таких випадках суди та правоохоронні органи залишають поза своєю оцінкою сам механізм злочинної дії – реєстрацію на сайтах, розміщення неправдивих оголошень, незаконне отримання передоплати тощо. Авторка у своєму дослідженні доходить висновку, що шахрайство, яке вчиняється за допомогою новітніх технологій, характеризується різноманітністю форм і способів, а ч. 3 ст. 190 КК України в чинній редакції не відображає всіх можливих способів учинення шахрайства, де принаймні використовуються засоби електронно-обчислювальної техніки, мережа «Інтернет», мобільна телефонія тощо, та пропонує замість терміна «електронно-обчислювальна техніка», що, на її думку, є застарілим, запровадити терміни «комп'ютерна система» й «телекомунікаційна мережа» [7, с. 481–487].

Про те, що ст. 190 КК України потребує змін, оскільки не відповідає фактичному рівню розвитку відносин інформатизації, у своїй статті зазначав і М. В. Карчевський. Учений також пропонує досить слушні, на нашу думку, пропозиції, зокрема внесення змін до ст. 246 КПК України задля забезпечення можливості застосування негласних слідчих (розшукових) дій у кримінальних провадженнях щодо злочинів, учинених із використанням електронно-обчислювальної техніки, незалежно від ступеня їх тяжкості [8, с. 279].

Задля мінімізації ускладнень, із якими стикаються працівники-практики для оцінки первинної інформації про вчинений злочин у ході розслідування шахрайств під час купівлі-продажу через мережу «Інтернет», потребують перегляду й удосконалення не лише норми КК України, а й норми КПК України з питань регламентації моменту початку досудового розслідування, з одночасним їх відмежуванням та позбавленням залежності від положень наказу Генеральної прокуратури від 30.06.2020 № 298, що затверджує «Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення».

Відповідно до цього наказу, сам факт внесення відомостей до ЄРДР прокурором, слідчим, дізнавачем ще не надає останнім права проводити слідчі (розшукові) та інші процесуальні дії, спрямовані на забезпечення дієвості кримінального провадження й досягнення мети розслідування, оскільки вказані відомості підлягають перевірці керівником органу прокуратури, органу досудового розслідування, органу дізнання. Факт реєстрації кримінального правопорушення (провадження) настає лише з моменту

підтвердження керівником органу прокуратури або органу досудового розслідування, органу дізнання таких відомостей [9].

Після внесення відомостей до ЄРДР для перевірки заяв та повідомлень про кримінальне правопорушення чинне кримінальне процесуальне законодавство дозволяє проводити увесь комплекс процесуальних заходів: слідчі (розшукові) дії, у тому числі й негласні, заходи забезпечення кримінального провадження, а в передбачених випадках – усі заходи оперативно-розшукової діяльності.

Напрями розслідування будь-якого злочину, у тому числі й шахрайства, що вчинене під час купівлі-продажу через мережу «Інтернет», перш за все тісно пов'язані з обставинами, що підлягають доказуванню в кримінальному провадженні та які регламентовано в ст. 91 КПК України [1]. Водночас ми погоджуємося з позицією науковців, які вважають, що поряд із типовими обставинами, які підлягають доказуванню, під час розслідування конкретного кримінального провадження виникає необхідність дослідження суттєвих обставин, що притаманні тільки цьому провадженню. У силу цих же причин окремі обставини й питання, які підлягають дослідженню, можуть втратити значення, характер їх може змінитися. Знання важливих обставин, які підлягають усталенню, дає можливість слідчому уникати непотрібних дій, обирати правильний, найбільш раціональний шлях дослідження, підвищувати тим самим ефективність слідства, економити час [10, с. 144]. Правильне визначення обсягу таких обставин у кожному конкретному кримінальному провадженні забезпечить повноту, цілеспрямованість та об'єктивність дослідження події злочину. Так, навмисне розширення предмета доказування може спричинити невиправдане затягування під час досудового розслідування й судового розгляду кримінального провадження. З іншого боку, недозволене обмеження обов'язково передбачає неповноту й навіть однобічність розслідування кримінального провадження [11, с. 98].

На підставі системного аналізу законодавства (ст. 91 КПК) [1], дослідження наукових праць [12, с. 97], результатів вивчення слідчої та судової практики, а також опитування працівників-практиків, обставини, що підлягають установленню в ході розслідування шахрайств під час купівлі-продажу товарів через мережу «Інтернет», ми пропонуємо поділити на певні групи, а саме: 1) обставини, що стосуються самої події шахрайства під час купівлі-продажу товарів через мережу «Інтернет» (відомості про час, місце вчинення шахрайства; відомості про спосіб його вчинення, наприклад: розміщення фейкової інформації про продаж товару з подальшим отриманням на платіжну карту суми повної його вартості; розміщення фейкової інформації про продаж товару за умов накладного платежу з подальшим отриманням частини його вартості на платіжну карту (передоплати); створення сайтів магазинів у мережі «Інтернет» або їх копій, що діють за принципом фірм-одноденок; отримання покупцем товару, щодо якого передбачений накладний платіж, без його оплати [13, с. 238] тощо; відомості про знаряддя (засоби) злочину, відомості про сліди злочину; відомості про предмет злочинного посягання (його кількісні та якісні характеристики) тощо); 2) обставини, що стосуються особи потерпілого та злочинця (ознаки суб'єкта злочину: фізична особа, осудність, вік, кваліфікуючі ознаки, які стосуються суб'єкта; кількість злочинців, наявність розподілу ролей серед шахраїв, функції кожного з них); 3) причинові обставини: наявність причинного зв'язку між діями винних осіб та їх наслідками; виявлення причин та умов, які сприяли вчиненню злочину, і заходи, яких необхідно вжити для їх усунення, тощо); 4) решта обставин (вид і розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням; кваліфікуючі ознаки щодо розміру шкоди, завданої злочинцем; обставини, що обтяжують чи пом'якшують покарання; обставини, що виключають кримінальну відповідальність, що є підставою для закриття кримінального провадження; обставини, що є підставою для звільнення від кримінальної відповідальності, а також обставини, що виключають факт вчинення підозрюваною особою іншого злочину тощо).

Висновки. На підставі вищезазначеного можемо констатувати таке: 1) найчастіше первісна інформація про вчинення шахрайства під час купівлі-продажу товарів через мережу «Інтернет» стає відома з таких джерел: усна або письмова заява (повідомлення) про вчинений злочин; рапорт поліцейського про самостійне виявлення ним із будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про злочин; 2) найбільші ускладнення в ході оцінки первинної інформації про вчинення шахрайства під час купівлі-продажу товарів через мережу «Інтернет» виникають у випадку визначення попередньої правової кваліфікації, що в подальшому впливає на порядок проведення досудового розслідування, а також на вибір процесуальних заходів, які слідчий буде застосовувати в межах роз-

слідування кримінального правопорушення; 3) з урахуванням системного аналізу законодавства, дослідження наукових праць, результатів вивчення слідчої та судової практики, а також опитування працівників-практиків обставини, що підлягають установленню в ході розслідування шахрайств під час купівлі-продажу товарів через мережу «Інтернет», запропоновано поділити на: обставини, що стосуються самої події шахрайства під час купівлі-продажу товарів через мережу «Інтернет»; обставини, що стосуються особи потерпілого та злочинця; причинові обставини; інші обставини.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 25.08.2020).
2. Про затвердження Порядку ведення єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події: наказ МВС від 08.02.2019 № 100. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE33194.html (дата звернення: 25.08.2020).
3. Самойлов С. В. Типові слідчі ситуації початкового етапу розслідування шахрайств, що вчиняються з використанням мережі «Інтернет», відповідні їм слідчі версії та алгоритми їх перевірки. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. 2014. № 4 (51). С. 25–29.
4. Теоретичні засади методики розслідування шахрайства, пов'язаного з відчуженням об'єктів нерухомого майна громадян: монографія / Н. В. Павлова, Д. А. Птушкін, К. О. Чаплинський; Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 196 с.
5. Лобойко Л. М. Проблеми пізнання у дослідчому кримінальному процесі. *Науковий вісник Дніпропетровського юридичного інституту МВС України*. 2001. № 1. С. 241–253.
6. Курман О. В. Методика розслідування шахрайства з фінансовими ресурсами: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.2009 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2002. 227 с.
7. Тарасова О. В. Удосконалення законодавства щодо кримінальної відповідальності за шахрайство, учинене шляхом незаконних операцій із використанням електронно-обчислювальної техніки (ч. 3 ст. 190 Кримінального кодексу України). *Актуальні проблеми держави і права*. 2014. Вип. 72. С. 481–488.
8. Карчевський М. В. Особливості кваліфікації шахрайства, вчиненого шляхом незаконних операцій з використанням електронно-обчислювальної техніки. *Науковий вісник ЛДУВС*. 2014. № 1. С. 272–281.
9. Про затвердження Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення: наказ Генеральної прокуратури від 30.06.2020 № 298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text> (дата звернення: 25.08.2020).
10. Мацишин В. С. Особливості розслідування фальшивомонетництва: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.2009 / Національна академія внутрішніх справ України. Київ, 2002. 298 с.
11. Коваленко Є. Г. Теорія доказів у кримінальному процесі України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 631 с.
12. Антошак А. Р. Обставини, що підлягають встановленню під час розслідування привласнення, розтрата або заволодіння майном, шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2016. Вип. 38. Т. 2. С. 95–98.
13. Чучко С. В. Способи вчинення шахрайства, пов'язаного із придбанням товарів через мережу «Інтернет». *Visegrad Journal on Human Rights*. 2019. № 6. С. 234–238.

Надійшла до редакції 07.09.2020

References

1. Kryminal'nyy protsesual'nyy kodeks Ukrayiny vid 13 kvitnya 2012 r. [Criminal Procedural Code of Ukraine of April 13, 2012 № 4651-VIII] № 4651-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (data zvernennya: 25.08.2020) [in Ukr.].
2. Pro zatverdzhennya Poryadku vedennya yedynoho obliku v orhanakh (pidrozdilakh) politysiy zayav i povidomlen' pro kryminal'ni pravoporushennya ta inshi podiyi [On the approval of the Order of conducting the uniform accounting in bodies (divisions) of police of statements and notifications on criminal offenses and other events]: nakaz MVS vid 08.02.2019 № 100. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE33194.html (data zvernennya: 25.08.2020) [in Ukr.].
3. Samoylov, S. V. (2014) Tipovi slidchi sytuatsiyi pochatkovoho etapu rozsliduvannya shakhraystv, shcho vchynyayut'sya z vykorystanniam merezhi «Internet», vidpovidni yim slidchi versiyi ta alhorytmy yikh perevirky [Typical investigative situations of the initial stage of the investigation of fraud committed using the Internet, the corresponding investigative versions and algorithms for their verification]. *Problemy pravoznavstva ta pravookhoronnoyi diyal'nosti*. № 4 (51). S. 25–29 [in Ukr.].
4. Teoretychni zasady metodyky rozsliduvannya shakhraystva, pov'yazanoho z vidchuzhenniam ob'yektiv nerukhomoho mayna hromadyan [Theoretical bases of a technique of investigation of the fraud connected with alienation of objects of real estate of citizens]: monohrafiya / N. V. Pavlova, D. A. Ptushkin, K. O. Chaplyns'kyu; Dniprop. derzh. un-t vnutr. sprav. Kherson: Vydavnychy dim «Hel'vetyka»,

2019. 196 s. [in Ukr.]

5. Loboiko, L. M. (2001) Problemy piznannya u doslidchomu kryminal'nomu protsesi [Problems of cognition in pre-investigation criminal procedure]. *Naukovyy visnyk Dnipropetrovs'koho yurydychnoho instytutu MVS Ukrainy*. № 1. S. 241–253 [in Ukr.].

6. Kurman, O. V. (2002) Metodyka rozsliduvannya shakhraystva z finansovymy resursamy [Methods of investigation of fraud with financial resources]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.2009 / Natsional'na yurydychna akademiya Ukrainy im. Yaroslava Mudroho. Kharkiv, 227 s. [in Ukr.]

7. Tarasova, O. V. (2014) Udoskonalennya zakonodavstva shchodo kryminal'noyi vidpovidal'nosti za shakhraystvo, uchynene shlyakhom nezakonnykh operatsiy iz vykorystanniam elektronno-obchyslyval'noyi tekhniki (ch. 3 st. 190 Kryminal'noho kodeksu Ukrainy) [Improving the legislation on criminal liability for fraud committed through illegal transactions using electronic computers (Part 3 of Article 190 of the Criminal Code of Ukraine)]. *Aktual'ni problemy derzhavy i prava*. Vyp. 72. S. 481–488 [in Ukr.].

8. Karchevsk'yy, M. V. (2014) Osoblyvosti kvalifikatsiyi shakhraystva, vchynenoho shlyakhom nezakonnykh operatsiy z vykorystanniam elektronno-obchyslyval'noyi tekhniki [Features of the qualification of fraud committed by illegal transactions using electronic computers]. *Naukovyy visnyk LDUVS*. № 1. S. 272–281 [in Ukr.].

9. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Yedyny reyster dosudovykh rozsliduvan', poryadok yoho formuvannya ta vedennya [On approval of the Regulations on the Unified Register of pre-trial investigations, the procedure for its formation and maintenance]: nakaz Heneral'noyi prokuratury vid 30.06.2020 № 298. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0298905-20#Text> (data zvernennya: 25.08.2020) [in Ukr.].

10. Matsyshyn, V. S. (2002) Osoblyvosti rozsliduvannya fal'shyvomonetnytstva [Features of the investigation of counterfeiting]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.2009 / Natsional'na akademiya vntrishnikh sprav Ukrainy. Kyiv, 298 s. [in Ukr.]

11. Kovalenko, Ye. H. (2006) Teoriya dokaziv u kryminal'nomu protsesi Ukrainy [Theory of evidence in the criminal procedure of Ukraine]: pidruchnyk. Kyiv: Yurinkom Inter, 631 s. [in Ukr.]

12. Antoshchak, A. R. (2016) Obstavyny, shcho pidlyahayut' vstanovlennyu pid chas rozsliduvannya pryvla-snennya, roztraty abo zavolodinnya maynom, shlyakhom zlovzhyvannya sluzhbovoyu osoboyu svoym sluzhbo-vym stanovyshchem [Circumstances to be established during the investigation of misappropriation, misappropriation or seizure of property, by abuse of office by an official]. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya: Pravo*. Vyp. 38. T. 2. S. 95–98 [in Ukr.].

13. Chuchko S. V. (2019) Sposoby vchynennya shakhraystva, pov'yazanoho iz prydbanniam tovariv cherez merezhu «Internet» [Ways of committing fraud related to the purchase of goods via the Internet]. *Visegrad Journal on Human Rights*. № 6. S. 234–238 [in Ukr.].

SUMMARY

Serhiy V. Chuchko. Assessment of initial information and scope of circumstances, to be established during the investigation of fraud in the purchase and sale of goods via Internet: certain aspects. The article examines certain aspects of assessing the initial information and the range of circumstances to be established in the investigation of fraud in the sale and purchase of goods via the Internet. The current regulatory legal acts governing the procedural procedure for obtaining and registering information about criminal offenses are analyzed and the sources that most often contain information about the commission of fraud when buying and selling goods via the Internet are considered separately. The ways, order and problematic issues faced by practitioners in obtaining and evaluating initial information are determined. Investigated the circumstances that are subject to proof and establishment in the investigation of fraud in the sale and purchase of goods via the Internet. It is concluded that the greatest difficulties in assessing the initial information about fraud in the sale of goods over the Internet, arise during the determination of preliminary legal qualifications, which further affects the pre-trial investigation, as well as the choice of procedural measures will further carry out within the limits of investigation of a criminal offense.

The circumstances to be proved and established during the investigation of fraud in the sale of goods via the Internet are considered. Taking into account the systematic analysis of legislation, research of scientific works, research results of investigative and judicial practice, as well as surveys of practitioners, the circumstances to be established during the investigation of fraud in the sale of goods via the Internet, it is proposed to divide into: circumstances relating to the event fraud in the purchase and sale of goods via the Internet; circumstances concerning the identity of the victim and the offender; causal circumstances; other circumstances.

Keywords: *fraud, Internet, purchase and sale of goods, evaluation of initial information, range of circumstances to be established.*